

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljalstvo: Maribor, Marškova 5.
Telefon 2113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Drugače govorijo, drugače delajo.

»Kmeti list« se je razbohotal v pisanju o kmetu in kmetem stanju. Ne piše stvarnih programov niti dejansko izvršljivih načrtov, kako bi se dalo kmetu v resnici pomagati. Objavlja prazne bobneče besede, kakor tisti človek, ki lovi kaline na limanice. Kmetstvo poudarja, sebe pa misli. Na videz rešuje kmeta, v resnici pa hoče rešiti nekdanjo kmetijsko stranko, ki je sedaj sestavni del JNS v Sloveniji ter je prišla pri našem kmetu ob ves kredit.

Naši kmetje so prepametni in prepošteni, da bi šli takozvanim kmetem pokretašem na limanice. Bridka preizkušnja jih je izučila, kako je bil slovenski kmet vedno udarjen, če je tem ljudem veroval. Odprl jim je uho pred 16 leti pri volitvah v ustavotvorno skupščino. In posledica? Samostojni kmetijci so zatajili svoj program, snedli vse obljube ter glasovali za nesrečno vidovdansko ustavo, ki je ustvarila in ustalila v naši državi najskrajnejši centralizem z vsemi njegovimi usodnimi političnimi in zlasti gospodarskimi nasledki. Ako so nam danes v gospodarskem oziru vezane roke, hvala za to gre pretiranemu centralizmu bivše demokratske in kmetijske stranke.

Danes si tudi bivši demokrati in kmetijci brusijo jezike proti centralizmu kot velikemu zlu. Kdo pa je to zlo povzročil? Brez slovenskih demokratov in kmetijcev tega centralizma nikoli ne bi bilo. Z večjo odpornostjo bi se bila mogla boriti zoper gospodarsko krizo in naš kmet bi ne bil prišel v takšne stiske. Voditelji so se hoteli dokopati do visokih mest in bogatih plač ter so izkoristili za sebe politični položaj, ki so jim ga dali slovenski kmetje s svojimi volilnimi glasovi. Kmet je bil pozabljen, njegovi interesi izdani. Takrat se je zgodilo to, kar piše »Kmeti list« (19. avgusta) o »lažiprijateljih« kmeta: »Njih dela ne vodi ljubezen do kmeta, resnična ljubezen do naroda, ampak težnja po zavarovanju in pospeševanju lastnih pogostoma popolnoma protikmetjskih interesov in ciljev.«

Kar se je v začetku tretjega desetletja začelo, to je bilo v prvih letih sedanjega četrtega desetletja končano: pod diktatorskim režimom JNS je naš kmet dobil take gospodarske udarce ter prejel tako globoke rane, da mu preti popolno izkrvavljenje. In kdo je zopet imel vmes svojo nesrečno roko? Bivša kmetijska stranka, ki je voditelji so stopili v JNS ter v svezi z demokrati tako reševali kmeta, da so ga dovedli ne samo do roba prepada,

marveč v globino prepada. »Kmeti list« je 12. avgusta zapisal v uvodniku ostre besede o »krvosesih«. Naj bi ta list resno preudaril, komu in katerim z največjo pravico veljajo te besede!

V svojem uvodniku z dne 19. avgusta »Kmeti list« zahteva to-le: »Kmet bodi sam svoj gospod, vsakdo pa, ki mu res hoče iskreno in pošteno pomagati, je lahko njegov svetovalec, ne pa njegov tiran.« Upravičena zahteva, katero pa so najmanj izpolnjevali gospodje okoli tega lista. Ni je bilo hujše tiranije nad našim kmetom, kot je bila tiranija JNS. Kmet je bil politično brezpraven in je prišel tudi v gospodarske stiske, pa ni smel odpreti ust v svojo obrambo. Če je le besedo spregovoril proti režimu, je dobil žig prevratnika in državnega nasprotnika. Ovajali so ga, nalagali mu visoke globe, ga tirali po ječah. Zlasti ob občinskih vo-

litvah leta 1933 se je pokazalo, kako »sam svoj gospod« je kmet pod vlado JNS kmetijcev. Letošnje občinske volitve bodo kmetom dale priliko, da dajo primeren in potreben odgovor svojim takratnim kmetijskim in demokratskim tiranom.

Gospodje okoli »Kmetjskega lista«, Vam ni za slovenskega kmeta, Vam gre za Vas same. Niso Vam pred očmi kmetjski interesi, marveč širjenje Vašega liberalizma (lažnjivega svobodoumja). Zato pa bombastične besede, ki jih pišete v svojem listu, zvenijo tako, kakor da bi se hoteli norčevati iz kmeta. Bridke preizkušnje pa so našega kmeta izmodrile. Premotril je do dna politično igro teh ljudi, ki se hlinijo, kakor da bi bili edini zagovorniki kmetjske misli. Kdor drugače govori in drugače dela: njemu ni verjeti. Čim prej bo to spoznal tisti del slovenske kmetične mladine, ki še veruje praznim liberalno-kmetijskim frazam, tem boljše za njo in za vse ljudstvo.

IZ RAZNIH DRŽAV

Štajerski brezposelni zapeljani od komunističnih agentov v Španijo. Oblast na Zg. Štajerskem je odkrila obširno komunistično tihotapstvo z brezposelnimi. Najbrž je že bilo zvaljenih na stotine štajerskih brezposelnih rudarjev in plavžarjev za vstop v rdečo milico na Španskem. V Fohnsdorfu in v Zeltwegu, ki sta središči glede rudarstva ter plavžev, so ugotovili, da 80 delavcev ni prišlo po brezposelno podporo. Poizvedovanja so dognala, da so se priklatili na Zg. Štajersko komunistični agenti iz Čehoslovaške in so najeli brezposelne za komunistično milico v Španiji. Delavci so dobili vozne karte in denar in so se odpeljali preko Švice ter Francije v Španijo.

Vzgleđi vlečejo. V Nemčiji so raztegnili pred nedavnim vojaško obvezno službo na dve leti. Vzgleđ Nemčije je podžgal Francoze, da hočejo tudi oni upejljati dve- in polletni vojaški rok. Že nekaj dni stalno zaseda mešana vojaška komisija, sestavljena iz predstavnikov obeh zbornic. Glede potrebe podaljšanja vojaške službe so si edini vsi člani te komisije, različna mnenja so se pokazala le glede načina in meje tega podaljšanja.

Sprava med Cerkvijo in Hitlerjevim režimom v Nemčiji. Hitler je po Mussolinijevem vzgleđu zastavil vse moči, da je zavrl val boljšeživizma in ga je prisilil, da ne upa javno dvigati glave in okuševati

ljudskih mas. Do kako nečloveških dejanj ter grozodejstev se lahko spozabijo nahujskane komunistične množice, kaže dan na dan več nego dovolj Španija z grozno državljansko vojno. Divjanje boljšeživizma v Španiji in v Rusiji proti lastnim vodilnim pristašem je napotilo nemške škofe, da so izdali skupen pastirski list, v katerem je posebej podčrtana izjava, da je Cerkvi in državi v enaki meri na tem, da se ohranita evropska kultura in krščanski družabni red proti judovski boljšeiviški nevarnosti. Na škofovski konferenci v Fuldi je bil imenovan odbor škofov, ki bo stopil v zvezo z vlado, da se premagajo težave, ki so ovirale sporazum med katoliško Cerkvijo in Hitlerjevim režimom. Upati je, da bo došlo do sprave med 25 milijoni nemških katolčanov in Hitlerjem. Na to spravo dela veliko tudi Mussolini, ki je Hitlerja prepričal, da je vendarle enkrat v korist evropskega miru in kulture, da Cerkev in vlada v Nemčiji složno sodelujeta v obrambo zoper največjega sovražnika krščanstva in katoliške Cerkve.

Dva tabora v Rusiji. Ko je dal diktator sovjetske Rusije postreliti pred kratkem Leninovo gardo, je bil prepričan, da je zavrl, če že ne zatrl nevarno gibanje v vseh slojih, ki hoče dvigniti na površje na Norveškem v pregnanstvu živečega Stalinovega največjega nasprotnika Trockega. S krvniškimi zamahom po vodilnih Trockijevih pristaših je dosegel Stalin ravno nsprotno! Rusija je danes razdeljena v dva tabora, ki se bosta klala med seboj. V enem taboru je Stalin z močni-